

In this paper the author makes an attempt of the phenomenological analysis of religious education. The informative and functional characteristics of the phenomenon are defined there.

Олександр Коберник

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ДИТЯЧИХ ТА МОЛОДІЖНИХ СЛУЖИТЕЛІВ ЦЕРКВИ АДВЕНТИСТІВ СЬОМОГО ДНЯ

Розглянуто структуру дитячого та молодіжного служіння у Церкві адвентистів сьомого дня, принципи пошуку та обрання служителів дитячих та молодіжних відділів громад. Описано аспекти, що важливі для підготовки цих лідерів як кваліфікованих педагогічних працівників Церкви.

Ключові слова: адвентисти сьомого дня, вчитель суботньої школи, директор клубу, дитячий керівник, керівник молоді, наставник, освіта, християнська педагогіка.

Постановка проблеми. Українське християнство в усі часи було зацікавлене у роботі з дітьми та молоддю. Служіння підростаючому поколінню давало можливість досягати ряд цілей: здійснювати катехітичну роботу для церковних дітей, місіонерську діяльність серед їх ровесників, завдяки цьому досягати євангельською звісткою і дорослих. Проте завжди актуальним залишалося питання підбору кваліфікованих служителів-педагогів, які були б спроможними працювати серед дітей і для дітей. Ніколи не була осторонь від такого служіння, а також процесів, що пов'язані із ним, і Церква адвентистів сьомого дня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Завдяки зацікавленості серед науковців та богословів щодо релігійних процесів в Україні, останнім часом зростає кількість досліджень, які стосуються історії, богослов'я, тенденцій розвитку Церкви адвентистів сьомого дня (далі АСД), демографічних процесів, що пов'язані з цим, впливу АСД на сучасне українське суспільство. Порушені питання досліджували М. Балаклицький¹, Н. Воронянська², І. Завальнюк³, А. Колодний⁴, А. Московчук⁵, О. Опарин⁶, І. Рубін⁷, Р. Сітарчук⁸, В. Цап⁹, А. Черній¹⁰, Б. Янович¹¹ та інші. Проаналізувавши ці та інші праці ми

Директор відділу дитячого служіння ЄАД координує роботу директорів відділів церковних союзів (уніонів), а ті, відповідно, скеровують служіння директорів відділів місцевих церковних об'єднань (конференцій)¹⁵. На території України здійснює діяльність Українська уніонна конференція (далі УУК), у якій є 9 регіональних об'єднань, що названі конференціями, а саме Буковинська, Східна, Східно-Дніпровська, Дніпровська, Західна, Київська, Подільська, Центральна, Південна. Керівники дитячих відділів церковних об'єднань (конференцій) координують дитяче служіння на своїй території та допомагають його організувати та здійснювати у церковних громадах. Безпосереднє служіння духовним потребам дітей у помісних церквах належить директорам відділів дитячого служіння громад та їхнім помічникам. Названі керівники обираються на служіння на певний термін, передбачений Статутами та Керівництвами¹⁷. Див. Рис. 2.

Аналогічною є структура і інших відділів, що нас цікавить, зокрема молодіжного¹⁸. Проте відділ молодіжного служіння має, так би мовити, й деякі відмінності у своїй структурі¹⁹. На всіх рівнях у нього є підвідділи:

- Товариство молоді (16–30 років);
- Товариство слідопитів (10–15 років);
- Товариство шукачів пригод (6 років).

Останні два підвідділи на усіх рівнях мають своїх керівників, які фактично є помічниками директорів молодіжного служіння.

Відділ дитячого служіння охоплює своєю увагою дітей та підлітків від народження і до 15 років включно. А молодіжний відділ завдяки своїй особливій структурі починає співпрацювати з дитячим у той час, коли діти досягають шестирічного віку, пропонуючи на рівні помісної церкви діяльність клубу шукачів пригод²⁰. Пізніше, дітей, що досягли 10–15 річного віку, тобто молодших та старших підлітків, залучають до діяльності клубу слідопитів²¹.

Критерії підбору та підготовки педагогічного персоналу.

Дитячих та молодіжних служителів різних рівнів обирають так звані Виборчі комітети, що передбачено Статутами та Церковними керівництвами²².

Обрання служителів громади та вищих рівнів, зокрема тих, які звершуватимуть служіння для дітей та молоді, — надзвичайно важливе питання. Для цього враховують такі якості та моменти²³:

- високу моральність кандидатів;
- їхню духовну твердість;
- бажання кандидатів охороняти та жити церкву;
- здатність кандидатів виявляти повагу та пошану до старших служителів.

Під час обрання кандидатів звертають увагу на те, чи дана особа вміє співпрацювати з іншими, чи вона вболіває про єдність у громаді (церкві)²⁴. Усі перераховані принципи знаходять своє місце Біблії, що є надзвичайно важливим для віруючих.

Звичайно, коли людина, така як є (зі своїми вадами, гріхами, переживаннями), приходять у Церкву, — їй радо зустрічають і допомагають змінити своє життя. Пізніше вона може виявити здібності до певного виду церковного служіння (власне до цього їй й заохочують). Проте є рекомендації про те, щоб з особливою пильністю підходити до обрання кандидатів на служіння у якості педагога. Є недопустимим щоби роботу з дітьми та молоддю до-ручити, наприклад, вчорашньому збочинцеві або насильникові.

З огляду на особливі напрямки дитячого та підліткового служіння, такі як клуби шукачів пригод та слідопитів, у методичних матеріалах є чітко прописаною вказівка про те, що наставниками для хлопчиків мають бути юнаки та чоловіки, а наставницями для дівчаток — жінки та дівчата з числа молоді²⁵.

Для фахової підготовки та одержання необхідної кваліфікації, обраних дитячих та молодіжних служителів запрошують на навчальні семінари та курси. Проте окрім звичайного навчання з ними проваджують просвітницьку та виховну роботу на предмет прищеплення їм високої моралі та етичних якостей. Для цього завжди є певні підстави, адже церква це те місце, куди приходять зі своїми проблемами, переживаннями та бідами не лише люди старшого, зрілого віку, але й діти, підлітки та молодь. Певна частина цих молодих людей мають емоційні, психологічні, моральні травми отриманих від ровесників, старших людей: хтось став жертвою фізичного чи статевого насильства, а хтось проживає у неблагополучних сім'ях. Зростає кількість дітей та молоді, що мають алкогольну, нікотинову, хімічну залежність. Щороку усі ці моменти вимагають більш серйозного підходу не лише до підбору персоналу, але й для його морально-етичної підготовки, прищеплення та виховання таких звичайних і давно відомих якостей як любов, доброта, чесність, справедливість, лагідність, стриманість, порядність, ніжність, тверезість, розважливість, охайність²⁶. Звичайно, наступні якості прищепити тяжче, проте необхідно, особливо з огляду на те, що Біблія навчає виховувати у людям мудрість, непорочність, розсудливість. Для досягнення цієї мети застосовують як і традиційні освітні методи (лекції, семінари, уроки, практикуми), так і суто біблійні (повчання, дослідження Святого Писання, самодослідження, молитви)²⁷.

Вважаємо, що суттєвою підтримкою в такій підготовці стала б діяльність середніх та вищих духовних закладів, а також відкриття на їх базі факультетів християнської педагогіки для навчання непрофесійних служителів, якими і є ці лідери дитячих та молодіжних відділів громад.

Проте Церква АСД в Україні таких факультетів та програм з академічної підготовки служителів-волонтерів практично немає. ПВНЗ "Український гуманітарний інститут" готує фахівців зі світських спеціальностей. Духовна семінарія Церкви АСД в Україні (рівень УУК) та декілька регіональних коле-

джів (інститутів) здійснюють підготовку служителів іншого рівня: пасторів (семінарія), пресвітерів, місіонерів (інші заклади).

Винятком є спроби деяких керівників відділів конференційного рівня зрушити порушені питання з мертвої точки:

- 2008 рік — у м. Миколаєві відкрито Християнський відкритий слідопитський університет для підготовки лідерів клубів слідопитів.

- 2009 рік — у м. Дніпропетровську утворено Коледж євангельського служіння з факультетом молодіжного служіння для підготовки молодіжних лідерів Східно-Дніпровської конференції;

- 2010 рік — на базі Теологічного інституту при Західній конференції (м. Львів) як експеримент було відкрито факультет християнської педагогіки для підготовки дитячих, підліткових та молодіжних служителів.

Навчальні програми, плани та вимоги у цих закладах є скоріше за все експериментальними і поки що не мають серйозної підтримки керівних церковних органів.

Висновки

Церковна робота з дітьми та молоддю потребує не тільки фахово підготовлених та грамотних педагогів, але передбачає їх як і високоморальних особистостей, служителів, яким можна довіряти виховання та опіку молоді покоління. У запропонованій статті показано вертикальну структуру дитячого та молодіжного відділів Церкви АСД. Представлено критерії, за якими здійснюється обрання майбутніх педагогів, придатних на служіння для вже названої категорії прихожан Церкви. Відмічено, що особливу увагу у підготовці дитячих та молодіжних керівників приділяють прищепленню та вихованню моральних та етичних цінностей.

Проте у підготовці християнських педагогів є недостатньою діяльність діючих адвентистських навчальних закладів. Очевидною є відсутність єдиних навчальних програм, планів, вимог. У зв'язку з цим відповідним церковним структурам пропонуємо особливу увагу звернути саме на цю сторону підготовки церковних фахівців.

1. Балаклицький М. А. Роль редактора у формуванні та розвитку конфесійної преси в Україні. — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2347>.
2. Воронянська Н. Розвиток Церкви адвентистів сьомого дня в Україні у контексті радянського законодавства (1970-ті — 1990 рік). // Історія релігій в Україні: науковий щорічник / упоряд. О. Киричук, М. Омельчук, І. Орлевич. — Л.: Інститут релігієзнавства — філія Львівського музею історії релігії. — вид-во "Логос", 2011. — Книга I — С. 643–650.
3. Завальнюк І. К. Екологічна етика теології Церкви адвентистів сьомого дня. — Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/7295/97/>

4. Колодний А. М. Основи релігієзнавства. Курс лекцій. — К., 2006. — Режим доступу: http://kolodnyj2009.wordpress.com/2009/03/16/religijeznavstvo_kurs_lekcij/#more-63.
5. Автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.11 / А.В. Московчук; Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. — К., 1998. — 20 с. — укр.
6. Опарин А. А. Когда плачут сосны. — Х.: Факт, 2007. — 120 с.
7. Рубін І. Л. Особливості розвитку сотеріологічного вчення церкви Адвентистів сьомого дня у контексті становлення її ідентичності. // Науковий блог НаУ “Острозька академія”. — Режим доступу: <http://naub.org.ua/?p=915>.
8. Сітарчук Р. Діяльність протестантських конфесій у Радянській Україні в контексті її державної політики (20–30-і рр. ХХ ст.): дис... канд. іст. наук 09.00.11. — Полтава, 2001. — 222 с.
9. Цап В. “Адвентисти Сьомого Дня: поширення в Україні та характеристика вчення, згідно із дослідженнями українських релігієзнавців”. — Режим доступу: <http://dds.edu.ua/ua/articles/2/diploms/2011/783-tsap.html>
10. Черній А. М. Релігієзнавство: Посібник. — К.: “Академвидав”, 2003. — С. 239–252.
11. Янович Б. С. Втілення протестантських ідей в організаційних структурах та світоглядних формах віруючих Волині 80–90-х років ХХ ст. — Режим доступу: <http://www.what-why-where.com/index.php/scientific-publications/religion-and-philosophy>.
12. Рабочий курс дивизиона. Устав и уставные положения ГК Церкви АСД с учетом сложившейся практики ЕАД. — Заокский: Источник жизни, 2005. — 704с.
13. Церковное руководство Церкви адвентистов седьмого дня. Пересмотренное издание Генеральной Конференции Церкви адвентистов седьмого дня (2000). — Заокский: Источник жизни, 2001. — 256 с.
14. Руководители Генеральной конференции, избранные на 59-м съезде. © 2007 Українська уніонна конференція. Церква адвентистів сьомого дня. — Режим доступу: http://www.adventist.org.ua/news_gcsession2010officers.html
15. Рабочий курс дивизиона. Устав и уставные положения ГК Церкви АСД с учетом сложившейся практики ЕАД. — Заокский: Источник жизни, 2005. — 704 с.
16. Там само.
17. Церковное руководство Церкви адвентистов седьмого дня. — С. 141–143.
18. Рабочий курс дивизиона. Устав и уставные положения... — 704 с.
19. Руководство по молодежному служению в местной церкви. Отдел молодежного служения. Евро-Азиатское отделение Церкви христиан-адвентистов седьмого дня. — Заокский: Источник жизни, 2002. — С. 34.
20. Руководство по молодежному служению для пасторов и пресвитеров. Отдел молодежного служения и Пасторской ассоциации Генеральной конференции Адвентистов седьмого дня: Пер. с англ. — Заокский: Источник жизни, 2004. — С. 20–21.
- 21 Там же. — С. 21.
- 22 Церковное руководство Церкви адвентистов седьмого дня. Пересмотренное издание Генеральной Конференции Церкви адвентистов седьмого дня (2000). — Заокский: Источник жизни, 2001. — С. 169–176.
- 23 Там же. — С. 55–57.
- 24 Там же. — С. 58–59.

- 25 Руководство клуба “Следопыт”. Отдел молодежного служения ЕАД. — Заокский: Источник жизни, 2007. — С. 32.
- 26 Там же. — С. 28–32.
- 27 Руководство по молодежному служению в местной церкви. Отдел молодежного служения. Евро-Азиатское отделение Церкви христиан-адвентистов седьмого дня. — Заокский: Источник жизни, 2002. — 160 с.

SUMMARY

Alexander KOBERNYK

MORAL AND ETHICAL ASPECTS OF CHILDREN’S AND YOUTH MINISTERS PREPARATION IN THE SEVENTH DAY ADVENTIST CHURCH

The article discusses the structure of children’s and youth ministry in the Seventh Day Adventists Church, the principles of searching and selection of ministers for children and youth divisions communities. We describe aspects that are important to prepare these leaders as qualified pedagogical workers of the Church.

Keywords: Seventh-day Adventists, Sabbath school teacher, director of the club, children’s leader, youth leader, mentor, education, Christian education.

Ганна Корж

МІЖПОКОЛІННА СПРАВЕДЛИВІСТЬ І УРОКИ ІСТОРІЇ: РЕЛІГІЙНИЙ І МОРАЛЬНИЙ ВИМІРИ

Досвід двох світових війн, тоталітарних режимів спричинив небачені й немислимі за масштабами злами в спадковості поколінь. В статті розглядаються моральні і релігійні засоби відновлення порушеної попереднім історичним досвідом міжпоколінної справедливості як передумови творення спільноти пам’яті.

Ключові слова: міжпоколінна справедливість, історична пам’ять, досвід поколінь, гідність людини, спільнота пам’яті.

В суперечностях сучасної ситуації, маркованої зовнішніми процесами глобалізації, внутрішніми соціальними трансформаційними процесами, подоланням залишків тоталітаризму, ставиться під сумнів гідність людини, порушується традиція як безперешкодна комунікація, спадкоємність поколінь, утворюється загроза втрати національної і культурної ідентичності, історичної пам’яті.